

ŠRÁMKOVA SOBOTKA |

Genius locl

**2.-9. 7.
2022**

SO 2/7

15:00 | **Anna Macková –
Krásná místa života**

Vernisáž výstavy, Základní škola
Grafiky a monotypy doplněné
fotografiemi a texty.

18:00 | **Vlastenecká klimaagitka**

Vernisáž výstavy, náměstí Míru
Voda už nehučí po lučinách, bory
nešumí po skalínách...

19:30 | **Žije dítě (ne)zakřiknuté!**

Divadlo a vernisáž výstavy,
Městské divadlo
Studio Šrámkova domu v Sobotce slaví
60. výročí vzniku.

21:30 | **Vlčí jáma**

Projekce, Zahrada Šrámkova domu
Sobotka a sobotectí na stříbrném plátně
ve výběrném dramatu.

Vstupné: 100 Kč

NE 3/7

8:30 | **Mše**

Kostel sv. Maří Magdaleny
Mši svatou slouží P. Václav Novák.

10:00 | **Zahájení festivalu**

Zahrada Šrámkova domu
Oslava jednoho nejmenovaného
soboteckého rodáka!

11:00 | **Úvodní kolečko recitační
dílny**

Šrámkův dům
Prezentace přivezených textů
a rozdělení do pracovních skupin.

11:30 | **Český ráj**

Vernisáž výstavy, Děkanství
Barevné a černobílé snímky Luboše
Patty.

13:30 | **Poetické odpoledne**

Náměstíčko u sv. Anny
Procházka Sobotkou a zastavení
s poezií, divadlem a hudbou.

16:00 | **Musíš zapomenout
na Johanna**

Vernisáž výstavy, Spořitelna
Duch místa nebo jeho duchové?

16:00 | **Setkání dílen pro dospělé**

Zahrada Šrámkova domu
Neformální seznámení lektorů
a účastníků tvůrčích dílen.

17:00 | **GENUS LOCI – ROD MÍSTA
aneb Spásy Spásy – LITERÁCY
JiříČIN a HOSTĚ, Michael Pospišil**

Koncert, Kostel sv. Maří Magdaleny
Libezná Barokní Muzika o vztahu
Člověka a Místa.

Vstupné: 150 Kč

19:30 | **Klešice**

Divadlo, Sokolovna
Divadlo Na tahu a Nejhodnější
medvídky | Mezi něhou mládí
a sarkasmem starých pleněků?

Vstupné: 150 Kč

22:00 | **Za klavírem: Jan Burian
a Zdeněk Dočkal**

Koncert, Zahrada Šrámkova domu
Poezie a písně v momentálních
náladách a improvizacích.

Vstupné: 200 Kč

PO 4/7

8:30 | **Prezence dětských dílen**

Zahrada Šrámkova domu
Registrace přihlášených účastníků,
seznámení s lektory.

9:00 | **PhDr. Miroslav Joukl,
Ph.D. – Epifanie místa: genius loci
a horizonty domova**

Přednáška, Spořitelna
Jak jsme spjati s místy a co nabízejí pro
naše životy.

11:00 | **Návštěva u Šrámků**

Exkurze a diskuse, Šrámkův dům
O genu loci (Šrámkovy) Sobotky
a prohlídka muzea.

14:00 | **Brněňští básníci –
Petr Veselý**

Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu
Výtvarník malující slovem.

15:00 | **Hřbitov**

Scénické čtení, Hřbitov
Scénická impresie místa paměti,
minulosti a vzpomínek.

16:00 | **Karol Bilek a Olga Bičíšová –
Sobotecká zastavení**

Procházka, Socha sv. Jana Nepomuckého
u kostela
Pojď poznat město kantorů, ševců
a básníků!

16:00 | **Klára Smolíková –
Zakusněte se do knihy**

Pro děti od 6 let, Děkanství
Veselá dílna se špetkou pátrání mezi
knihovními regaly.

19:30 | **Pavel Čadek a Michal Horák**

Koncert, Zahrada Šrámkova domu
Večer dvou mladých nadaných
písničkářů.

Vstupné: 400 Kč

22:00 | **Vznášet se jako ošklivěj pták
nad krajinou**

Poslech, Spořitelna
Krajina i paměť severních Čech v poezii
Radka Fridricha.

ÚT 5/7

9:00 | **Mgr. Eva Chodějovská, Ph.D. –
Humprecht jako symbol Sobotky**

Přednáška, Spořitelna
O místech, která se – naplněna
významy – stávají symboly.

11:00 | **Za Kovemna Na Hrob**

Vernisáž výstavy, náměstí Míru
Když začne nesnesitelné vedro dopadat
s plnou intenzitou.

13:30 | **O Hřbitově**

Seminář, Děkanství
S Liborem Vackem o scénickém čtení
Hřbitov.

14:00 | **Brněňští básníci –
Bernardeta Babáková**

Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu
Pátrání po existenciálních
nezabýdenostech.

14:00 | **Pavel Rampíř –
Letectvo v obrazech**

Vernisáž výstavy, Šolcův statek
Černobílé a barevné kresby.

15:00 | **Náměstí**

Scénické čtení, náměstí Míru
Scénická impresie zdánlivě všedního
epicentra městského života.

16:00 | **S Martinem Františkem**

Beseda, Spořitelna
Region jako téma, inspirace a prostor
tvorby.

16:00 | **Stromocity aneb Stromy
chtějí vyprávět**

Pro děti od 3 let, Šolcův statek
Divadlo DIP | Stromy jsou plné
příběhů – storytelling.

Vstupné: 60 Kč

19:30 | **ŽižKabaret aneb Slavné
mordy žižkovské**

Divadlo, Zahrada Šrámkova domu
3D company, Divadlo Puls a Žižkovské
divadlo Jára Cimrmana | Lokální
kabaret založený na městském folkloru.

Vstupné: 150 Kč

21:30 | **Šumava umírající a romantická**
Poslech, Spořitelna
Rozhlasový přepis slavné knihy Josefa Váchala.

ST 6/7

9:00 | **Doc. Mgr. Erik Gilk, Ph.D. – Umělecký obraz maloměsta v moderní české próze**
Přednáška, Spořitelna
O maloměstě jako konstitutivním prvku české prózy.

11:00 | **Hledání a nalezení III.**
Vernisáž výstavy, Městská knihovna Fráni Šrámka
Fotografie Sobotky od Jaroslava Hodíka.

13:30 | **O Náměstí**
Seminář, Děkanství
S Liborem Vackem o scénickém čtení Náměstí.

14:00 | **Brněňští básníci – Dominik Bárt**
Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu
Básnická naděje zpod Špilberku.

15:00 | **Nádraží**
Scénické čtení, Vlakové nádraží
Scénická impresie místa proscyceného začátky a konci.

16:00 | **S Tomášem Jurkovičem**
Beseda, Spořitelna
Rozumět Murakamimu.

16:00 | **Fimfárum: Až opadá listí z dubu**
Pro děti od 7 let, Městské divadlo
Divadlo D21 | Svérázná pohádka s Čuperou, čertem a Pompadůrkou.
Vstupné: 60 Kč

19:30 | **Všechny báječné věci**
Divadlo, Sokolovna
OLDstars | Daniel Krejčík o tom, jak si vytvořit výstředně povznášející náhled na život.
Vstupné: 150 Kč

21:30 | **Krajina Ró**
Koncert, Zahrada Šrámkova domu
Písničková křehkost, bluesrocková dynamika i punková drsnost.
Vstupné: 200 Kč

21:30 | **Kongo / Sobotka / Praha**
Poslech, Spořitelna
Básníci v Praze, Glazarová v Kongu.

23:00 | **Společnost mrtvých básníků**
Nocturno, Děkanství
Rozloučení s tvůrci, kteří svět opustili v uplynulém roce.

ČT 7/7

9:00 | **Doc. PhDr. Zbyněk Fišer, Ph.D. – Neviditelná města Jiřího Kratochvíla**
Přednáška, Spořitelna
Kdy se fiktivní text stává bedekrem...

13:30 | **O Nádraží**
Seminář, Děkanství
S Liborem Vackem o scénickém čtení Nádraží.

14:00 | **Brněňští básníci – Zbyněk Fišer**
Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu
Síla básnického jazyka, imaginace a utpění bezsmýšlných.

15:00 | **Luka**
Scénické čtení, Humprecht
Scénická impresie lyrikou provoněné krajiny.

16:00 | **S Petrem Novákem a Markem Jandákem**
Beseda, Spořitelna
Kam se poděli Arméni a Řekové?

16:00 | **Kde budeme bydlet?**
Pro děti od 3 let, Děkanství
vi.TVOR | O medvědovi, který se kvůli své hamiznosti dostane do potíží.
Vstupné: 60 Kč

19:30 | **O identitu a svobodu**
Poetický večer, Spořitelna
Setkání klasické i současné ukrajinské a ruské poezie.

20:30 | **Svědectví o životě v KLDR**
Divadlo, Sokolovna
Soubor Beze jména Liberec | Inscenace inspirovaná stejnojmennou knihou Niny Špitálníkové.

21:30 | **Šumná Jizera, Šumná Mladá Boleslav, Šumný Český ráj**
Projekce, Zahrada Šrámkova domu
Tři filmové „street movie“ s úvodním komentářem Radovana Lipuse.

PÁ 8/7

9:00 | **PhDr. Martina Ptáčnicková, Ph.D. – Genius loci města Prahy a uliční názvosloví**
Přednáška, Spořitelna
Vede třída Politických omylů až do Zápředlí?

13:30 | **O Lukách**
Seminář, Děkanství
S Liborem Vackem o scénickém čtení Luka.

15:00 | **Radovan Lipus – Scénologie Sobotky**
Procházka, Vlakové nádraží
Letní Sobotkou kus po kuse.

16:00 | **Daniela Fischerová – Tetovaná teta a jiné povídky**
Pro děti od 5 let, Děkanství
S dětmi od pěti do sto pěti let nejen z knihy Tetovaná teta.

17:00 | **Odtroubeno!**
Jarmark dílen poprvé, Sokolovna
Diváků přibývá, inkoust zasychá, vzrušení narůstá – začínáme!

19:30 | **Uprostřed cesty**
Jarmark dílen podruhé, Sokolovna
Úroda performativní a recitační.

22:00 | **Před spaním?**
Jarmark dílen potřetí, Spořitelna
Výstup učitelské dílny pod vedením Hany Kofránkové.

SO 9/7

8:00 | **Třešňový jarmark**
náměstí Míru
Regionální produkty, benefiční bazar, setkání s přáteli.

10:00 | **A tak dále**
Jarmark dílen počtvrté, Městské divadlo
Výstupy dětských dílen a zakončení festivalu.

18:00 | **VY a Blondýna**
Koncert, Zahrada Šrámkova domu
Šanson, folk, krása – poezie, femme-folk!
Vstupné: 200 Kč

GENIUS LOCI

Kdysi se věřilo, že každé místo má svého ducha, génia. *Genia loci*. Ať to byl les, studánka, nebo dům, ale i celá krajina či země, duch ono místo ochraňoval a tvořil jeho specifčnost. Člověk kolem sebe cítil rozměr posvátna, řád i důvěrnou známost obývaného prostoru. Se svým prostředím se identifikoval, ta či ona místa v krajíně dávala jeho životu míru i prožitky blízkosti a dálky. Podněcovala ho k tomu, aby je sám dotvářel a pokládal za svůj domov. Dokázal tak ve světě, jak praví filozof, lidsky bydlet: obývat na zemi a pod nebesy dům světa.

Charakter prostoru citlivě prožívá i současný člověk – i když je z dávného řádu víceméně vykořeněn a proměnil se v turistu, zvědavého a hromadícího zážitky. Výraz *genius loci* nás však dnes napadá právě tehdy, když mluvíme o místu, které nás opakovaně zasahuje zvláštní, jedinečnou atmosférou. Vnímáme, jak se „duch místa“ zrcadlí v organickém propojení přírody s architekturou, jak opakovaně ožívá díky předchozí zkušenosti i paměti (individuální, generační i historické), v kumulaci a vrstvení sdílených příběhů, obrazů i slov.

Genius loci se stal předmětem zkoumání fenomenologie architektury či sociologie sídel. Přesto jde ovšem o jev nesnadno uchopitelný, tak jako je těžké definovat či v konkrétnosti popsat vlastní domov. Ve své tvorbě však dokážou zachytit *genia loci* umělci. Dokonce ho zároveň mohou dát ostatním plně spatřit až oni, pokud byl třeba dosud přehlížen nebo jsme si jeho jedinečnost neuvědomovali.

I Sobotka – Šrámkova Sobotka – má nesporně svého *genia loci*. Jako městečko v krajíně, která je součástí příznačně nazvaného Českého ráje, i jako fenomén spojený se jménem slavného rodáka Fráni Šrámka. V čem sobotecký *genius loci* spočívá? A v čem *genius loci* Šrámkovy Sobotky?

V tom, co vidíme při protilehlých výhledech od Mladé Boleslavi nebo od Jičína, když městečko spatříme v širší, lesy ověčené kotlině, položené na její vnitřní neúplně vyvýšenině, s dominující vzepjatou hmotou gotického kostela? Vnímáme její dialog s protilehlým kopcem, zakončeným ikonickou okrouhlou věží barokního záměčku. Blízkou krajinu města dotváří údolí sevřené pískovcovými skalami a lesem, jímž protéká potok. Dále pole a sady, síť cest, body božích muk a solitérních stromů, mozaika lidských sídel.

V duchu místa se setkává přítomnost s vědomím minulosti. V dimenzi času osobní paměti, kontinuity generací a historie. Také zde má Sobotecko vzácný příklad, a to v literárně skvěle dějepisné práci, Pekařově *Knize o Kosti*. Ta pomáhá poznat historii kraje, obohatit a prohloubit vlastní pohled na něj a vědoměji ho prožít. V kontextu dějů pak můžeme sledovat třeba růst Semtínské lípy, na Šolcově statku vést rozmluvu se zde narozeným básníkem, projet se právě dostavěnou železniční tratí či se ocitnout na zahájení prvního ročníku literárního festivalu. Míst paměti, některých přímo v podobě pomníku či pamětní desky, je na výběr.

Fráňa Šrámek vytvořením básnického místopisu Sobotecka naplnil svou uměleckou dispozici procítit, vystihnout a pojmenovat dosud nevyslovené. Spisovatelova tvorba umožnila druhým dotyčná místa vidět jinak, vnímat jejich působivost, hovořit o nich. Od té doby se umělecké dotvoření stalo jejich součástí, získala – a stále získávají – další obsah. Začala tak nově existovat i lokalita spjatá s umělcem, jím dotýkané místo tvorby, ona charakteristická Šrámkova Sobotka. Z těchto kořenů vyrostl i poetický festival, působící na účastníky nezaměnitelnou atmosférou a posouvající *genia loci* i do prostoru vzájemného setkávání a společných zážitků.

Má větší magičnost panoramatický pohled na Sobotku od hřbitova, kde za hnědým, zeleným nebo zlatým polem vnímáme různorodé objemy domů a plastičnost siluety proti pozadí lesnatých hřbetů a oblohy? Nebo duch centra, kompozice náměstí s rytmem podloubí, dotvořená kašnou – z níž „v noci pije bělohřívý měsíc“ – a mariánským sloupem, věžemi radnice a kostela? Či záhadná moc Šrámkova domu, osobitá nálada interiéru básníkovy pracovny? A co přilehlá zahrada, ožívající každoročně ve dne i za noci jako dějiště poetického festivalu – a jako jeho srdce?

Pro Karla Čapka byla Sobotka městečkem básníků, kantorů a ševců. Čím je pro nás dnes? A čím jsou další města se svými kašnami na náměstí, dlažbou, kostely a domy, školami i nádražími, továrnami a parky, čím jsou

krajiny, údolí, studánky, řeky i cesty do polí? Co třeba pražské či brněnské ulice, jimiž prošla velká i drobná historie, ale také imaginace umělců, a na nichž zanechala stopy kreativita našich předků i současníků? V čem spočívá jejich *genius loci*?

Pokud jsme se v jednom z předchozích festivalových ročníků zamýšleli nad „časem v nás“, tedy nad časem v našem životě, individuálním i společenském, hlavně co do jeho reflexe v jazyce a literatuře, zaměřme teď pozornost i na druhou veličinu našeho ukotvení do světa: na prostor, místo, na ducha místa – *genia loci*. Zamysleme se, jak určuje místo – a jak různá místa – naše životy, v jakých příbězích se s nimi setkáváme, jak o nich mluvíme, jak je pojmenováváme a vyslovujeme.

„Snad jsme tu jen, bychom řekli: Dům, most, studna, brána, džbán, strom ovocný, okno, – dokonce: sloup a věž... Ale rozuměj, řekli, ó, řekli to tak, jak samy věci ty nikdy nemyslily, že jsou.“

(R. M. Rilke)

Jen člověk má dar věci (a místa) „říci“, pojmenovat, jen člověk cítí distinkci blízkosti a dálky, dokáže se k místu vztáhnout a porozumět mu v dimenzi jeho *genia loci*.

Jan Bílek a Irena Vaňková

PROGRAM

SO 2/7

15:00 | **Anna Macková – Krásná místa života**

Vernisáž, Základní škola

O výstavě grafik a monotypů doplněné fotografiemi a texty promluví Ivan Kozel. Život a práci výtvarnice představí jednatel Spolku českých bibliofilů Petr Tylínek při promítání pořadu Ze Studeňan do Buenos Aires. Od aurotčina narození letos uplyne 135 let, zároveň je to 35 let od její výstavy v Sobotce.

18:00 | **Vlastenecká klimaagitka**

Vernisáž, náměstí Míru

Voda hučí po lučinách, bory šumí po skalínách, zaznívá v české hymně. Je však naše krajina stále tím opěvovaným zemským rájem na pohled? Ke společnému zamyšlení vyzve Zuzana Štefková s autorským kolektivem Ekobuňka Akademie výtvarných umění.

19:30 | **Žije dítě (ne)zakřiknuté!**

Divadlo a vernisáž, Městské divadlo

Divadelní soubor Studio Šrámkova domu v Sobotce letos vstoupí do 60. sezóny činnosti. Výročí oslaví večerem plným textů a písní. Ty ho provází po mnoho let a součástí pořadu bude i křest malého souborového *Zpěvníku (ne)zakřiknutého dítěte*. V rámci programu bude zahájena výstava o historii souboru. Připravili Lada Blažejová, Josef Blažej a Jan Trč.

21:30 | **Vlčí jáma**

Projekce, Zahrada Šrámkova domu

Tvůrčím prepisem románu Jarmily Glazarové vzniklo oceňované filmové psychologické drama. Výborné herecké výkony Jiřiny Šejbalové, Miroslava Doležala a Jany Brejchové. Dusivá atmosféra maloměstského měšťanského domu kdesi ve Slezsku. Past života, jak si ho utváříme sami a s druhými. Na spisovatelčino přání natáčeno v Sobotce a okolí. Dramaturgický úvod Marie Mravcová.

Režie: Jiří Weiss, scénář: Jiří Weiss a Jiří Brdečka, kamera: Václav Hanuš, hudba: Jiří Srnka. Premiéra: 1957. Délka programu: 90 minut.

Vstupné: 100 Kč

NE 3/7

8:30 | **Mše**

Kostel sv. Maří Magdaleny

Mši svatou slouží P. Václav Novák.

10:00 | **Zahájení festivalu**

Zahrada Šrámkova domu

Básník, ten musí být při tom a v první řadě. Snad tu bude jednou po nás u té lávky strašit. Františku? – Zahájení věnujeme oslavám výročí jednoho nejmenovaného soboteckého rodáka! Při slavnostní příležitosti proběhne i vernisáž Zvukové procházky (více informací ve stejnojmenné kapitole).

V režii Lady Blažejové, Kristýny Čepkové, Adama Hoška a Jana Trče vystupují účastníci festivalu za hudebního doprovodu Jiřího Šlupky Svěráka.

11:00 | **Úvodní kolečko recitační dílny**

Šrámkův dům

Dospělí účastníci recitačních dílen si navzájem přečtou přivezené texty a rozdělí se do pracovních skupin.

11:30 | **Český ráj**

Vernisáž, Děkanství

Luboš Patka se fotografií věnuje tři desetiletí, dlouhodobě zachycuje domovský Český ráj. Výstavu zahájí Tomáš Grindl. Recituje Jaroslav Chrupa. Hudební doprovod Tomáš Kuchař a Marek Patka. Moderuje Marie Sekerová, předsedkyně městské kulturní komise.

13:30 | **Poetické odpoledne**

Náměstíčko u sv. Anny

Tradiční procházka po soboteckých prostranstvích se zastaveními věnovanými uměleckému přednesu, divadlu a hudbě. Účinkují recitátoři přehlídek Dětská scéna a Wolkrův Prostějov. Při divadelním zastavení sehraje soubor Studia Šrámkova domu Komedii dell'arte. O hudební doprovod se postarají žáci Základní umělecké školy v Mladé Boleslavi. Moderují členové Studia Šrámkova domu.

16:00 | **Musíš zapomenout na Johanna**

Vernisáž, Spořitelna

Autor Lukáš Houdek společně s kurátorkou Zuzanou Štefkovou představí na černobílých fotografiích a videosekvencích místa zasažená kolektivní amnézií. – Tajemná zákoutí českého pohraničí, kde po traumatických poválečných událostech zbyli už jenom duchové.

16:00 | **Setkání dílen pro dospělé**

Zahrada Šrámkova domu

Neformální seznámení lektorů a účastníků tvůrčích dílen, domluva rozvrhu a předání pracovních materiálů.

17:00 | **GENUS LOCI – ROD MÍSTA
aneb Špásy Spásy – LITERÁČY Ji ČÍN
a HOSTĚ, Michael Pospíšil**

Koncert, Kostel sv. Maří Magdaleny
Nynější Genius loci (Duch místa) byl původně Genus loci, tedy Rod místa, místu odevzdaný, ve svaté zemi pochovaný. Slovo Cultura pak znamená uctivé obdělávání takové hroudy, ze které zas jíme plody. Také krása krajiny, krása lidská, krása v umění jsou Dary Božského původu a půvabu a my se o ně máme starat, udržovat je a rozvíjet. V našem programu se tedy vrátíme ke zlatým dobám muziky spojené s raským Soboteckem, kde není pochyb...

Vstupné: 150 Kč

19:30 | **Klešice**

Divadlo, Sokolovna

Divadlo Na tahu a Nejhodnější medvídci | Jan Žďárský, vojín z Klešic, napsal hru popisující jeho válečné a poválečné zkušenosti pravděpodobně pod vlivem svých spolubojovníků – Fráni Šrámka a Josefa Váchala. Hra se pohybuje na pomezí tragické frašky a dobové ilustrace, přičemž je rozkročena mezi něhou mládí a sarkasmem starých penkérů, kteří jsou, jak známo, dosti prosaičtí, nejde-li o mináž nebo poštu; a v tomto smyslu reflektuje dvojedinost samotné obce Klešice, ležící na samém rozhraní Železných hor a Polabí.

Režie: Andrej Krob, scénář: Jan Žďárský, hrají: Jitka Říhová, Irena Holemá, Jana Zbortková, Ilona Semrádová, Julie Válková, Jan Turner, Marek Šimon, Petr Reidinger, Ivo Bureš, Zdeněk Škrdlant a Jan Hanyš, asistent režie: Dan Vavřík, scéna: Jan Turner, kostýmy: Šarko Mirko, zvuk: Johana Ožvold. Autorka

projektu: Dr. Ráchel Lewinski. Premiéra: 2019. Délka programu: 110 minut s přestávkou.

Vstupné: 150 Kč

22:00 | **Za klavírem: Jan Burian
a Zdeněk Dočekal**

Koncert, Zahrada Šrámkova domu

Koncert básníka a písničkáře Jana Buriana a klavíristy Zdenka Dočekala. Od klavíru i klavírů zazní staré i nové Burianovy písně v momentálních náladách a náhodných improvizacích stvořených jen pro jeden večer plný energie. Snad uslyšíme i něco z Burianových vzpomínek vydaných pod názvem *Co jsem nezapomněl aneb Z deníku potulného písničkáře v roce 2021*. Ačkoliv se prezentuje jako nadžánrový tvůrce se sklony k undergroundu, hitovost některých jeho melodií přesvědčí.

Vstupné: 200 Kč

PO 4/7

8:30 | **Prezence dětských dílen**

Zahrada Šrámkova domu

Přihlášení účastníci dětských tvůrčích dílen se v doprovodu dospělých zaregistrují a seznámí s lektory.

9:00 | **PhDr. Miroslav Joukl,**

Ph.D. – Epifanie místa: genius loci a horizonty domova

Přednáška, Spořitelna

Žitý svět skýtá setkání a rozhovor také s místy. V nich dříme a promlouvá mnohá zkušenost se světem a vlastním životem lidí, zrcadlí a zjevuje významy, které jsou v nich uloženy. Jak rozumíme místům? Co představuje genius loci? Jak se utváří domov? Přednáška je inspirována fenomenologickými přístupy s cílem ozřejmit lidské vazby na prostorové dimenze života a společně sdílený svět.

Přednášející působí na Katedře sociologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové, kde jeden z vyučovaných předmětů věnuje sociologii domova. Výzkumná činnost v rámci pracoviště skýtá uplatnění jak sociologických, tak filozofických přístupů. Absolvoval doktorské studium filozofie na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy. Ve své disertační práci, vedené profesorkou Jaroslavou Peškovou, se věnoval pojetí a významu domova v kontextu filozofie výchovy.

11:00 | **Návštěva u Šrámků**

Exkurze a diskuse, Šrámkův dům

Komentovaná prohlídka Muzea Fráni Šrámků a Milky Hrdličkové Šrámkové. Šrámek v Sobotce a místní šrámkovská

tradice, ke které patří i náš festival. Výklad podá Olga Bičíšťová. Odpověď na otázku *Co je genius loci (Šrámkovy) Sobotky?* budou v diskusi hledat mj. stavař a starosta Sobotky Libor Jenček, přírodovědec a vedoucí správy Chráněné krajinné oblasti Český ráj Jiří Klápště a socioložka a sobotecká zastupitelka Barbora Špicarová Stašková. Moderuje Jan Bílek.

14:00 | **Brněnští básníci – Petr Veselý**

Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu

Básník a výtvarník bude číst ze svých sbírek a z veršů rukopisných. Rovněž se pokusí reflektovat úzký interdisciplinární vztah mezi svou poezií a malířskými pracemi, případně scenáristickou tvorbou pro rozhlas, které se věnoval řadu let. Moderuje literární teoretik a publicista Libor Staněk II.

Brněnský rodák Petr Veselý (*1953) je malíř a pedagog. Vedoucí oboru malířství na Střední škole umění a designu v Brně. Absolvoval řadu samostatných výstav doma i v zahraničí. Působí i jako kurátor uměleckých výstav. V roce 2009 mu byla udělena Cena města Brna v oblasti výtvarného umění. Vydal sbírky *Jundrov* (2014) a *Kovadlina* (2021).

15:00 | **Hřbitov**

Scénické čtení, Hřbitov

Scénická imprese místa paměti, minulosti, vzpomínek a vědomí kontinuity, kde shon okolního světa neznamená víc než zašumění listí.

16:00 | **Karol Bílek a Olga Bičíštová – Sobotecká zastavení**

Procházka, Socha sv. Jana Nepomuckého u kostela

Pojď s námi vesele odzdola nahoru, poznávat městečko ševců a kantorů. Která místa patří k nejkrásnějším? Vzpomeneme starých časů, pohladíme historické stavby, necháme se okouzlit duchem místa pod Humprechtem. Možná též společně s úsměvem na líci zjistíme, kde žili slavní básníci.

Karol Bílek, čestný občan města Sobotky, vystudoval archivnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Vedl Okresní archiv v Jičíně a pracoviště Literárního archivu Památníku národního písemnictví ve Starých Hradech. Zakladatel Zpravodaje Šrámkovy Sobotky. Systematicky se zabývá dějinami města, autor řady knih, například *Malé dějiny Sobotecka I, II* (2009, 2014), *Kdo je kdo v dějinách Sobotecka a Dolnobousovska* (2015).

Soboťačka Olga Bičíštová vystudovala češtinu a občanskou výchovu na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy. Celý život působila na místní základní škole, kde připravila řadu kulturních pořadů. Byla členkou Fejfarova hudebního kroužku a Recitačního studia Šrámkova domu, je stále aktivní v místním kulturním dění, včetně spoluorganizace Šrámkovy Sobotky. Autorka vlastivědných článků a učebnice *Vlastivěda Sobotecka a okolí* (2014).

16:00 | **Klára Smolíková – Zakousněte se do knihy**

Pro děti od 6 let, Děkanství

Pojďte se seznámit s rodinou Knižkových! Její členové pořád leží v knihách, v knihovně jsou pečení

vaření a stránky doslova hltají. Čeká nás výprava za tajemstvím knih, při které budeme ke knihám číchat, možná je spolu s knižořrouty i trochu okusovat. Dozvíme se, zda mohou mít knihovny kolečka nebo jestli do knihovny chodí i malý vynálezce Alva. Hry s jazykem a veselé úkoly.

Spisovatelku Kláru Smolíkovou (*1974) znají děti hlavně díky knihám o vynálezci Alvovi a stejnojmennému večerníčku. Tentokrát představí svou knižořroutskou trilogii (*Kdo se zakouzl do knih?, Kam zmizela školní knihovna? a Tajný čtenářský spolek*) společně s doprovodnými pracovními listy (*Zakousněte se do knihy*). Délka programu: 45 minut.

19:30 | **Pavel Čadek a Michal Horák**

Koncert, Zahrada Šrámkova domu

Pavel Čadek je brněnský písničkář hrající na violoncello a samozvaný zakladatel nového hudebního žánru „cellofolk“, což je něco mezi Nohavicou (folk) a Apocalypticou (cellorock). V roce 2019 vydal první album *Cellofolk*, na které k sobě sehnal akordeonistu a cajonistu. Posléze se přidaly bicí a uskupení si začalo říkat Úcellová skupina. V roce 2021 vyšlo druhé album 20-30, na kterém pracoval s řadou vynikajících hudebníků, a ač je výrazně popovější, uchovává si dost originálních prvků.

Michal Horák je zpěvák a skladatel, který patří mezi novou generaci českých písničkářů, jež se na scéně objevila po nástupu Tomáše Kluse a Xindla X a řadí se tak vedle jmen jako Pokáč nebo Voxel. Vydal dvě alba, *Michalovo cédéčko* a *MICHALBUM*, ale také několik singlů a videoklipů, které se těší velkému ohlasu. O stoupající popularitě tohoto

hudebníka svědčí přes 25 000 000 zhlédnutí na YouTube, ale i vyprodané koncerty nebo silný ohlas fanoušků na jeho sociálních sítích.

Vstupné: 400 Kč

22:00 | **Vznášet se jako ošklivěj pták nad krajinou**

Poslech, Spořitelna

Rozhlasová antologie z díla básníka a překladatele Radka Fridricha, autora třinácti básnických sbírek a tvůrce neodmyslitelně spjatého s krajinou a pamětí severních Čech. Vzpomínky na česko-německou minulost se v jeho díle mísí s obrazy živé i neživé přírody či městskou krajinou zdevastovanou průmyslem. Pásmo, které připravil Tomáš Dimter, doplňuje hudebně zvuková kompozice skladatele Jana Trojana sestavená ze zvuků natáčených v místech spjatých s básněmi. Autorské čtení se střídá s hereckým přednesem Davida Matáska. Délka programu: 50 minut.

ÚT 5/7

9:00 | **Mgr. Eva Chodějovská, Ph.D. – Humprecht jako symbol Sobotky**

Přednáška, Spořitelna

Genius loci – místo paměti – ikona: tři nástroje pro popsání vztahu člověka k místu. Umožňují pochopit to, jak lidé naplňují některá místa významy a jak se z těchto míst stávají symboly měst a regionů. Obecná část přednášky, zaměřená na užívání těchto pojmů v souvislosti s aktuálně frekventovaným tématem krajiny, bude bohatě dokumentována na konkrétních příkladech z Českého ráje.

Přednášející působí jako vědecká pracovnice v Moravské zemské knihovně v Brně a vyučuje urbánní dějiny na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Je historičkou a archivářkou. Zabývá se historickou kartografií, geografií a kulturními dějinami raného novověku. Autorka a spoluautorka desítky monografií a atlasů: např. *Heřman Jakub Černín na cestě za Alpy a Pyreneje* (2014), *Akademický atlas českých dějin* (2014) a *Krajina v rukou barokního člověka* (2020).

11:00 | **Za Konvema Na Hrob**

Vernisáž, náměstí Míru

Bude-li slunce pálit, zkusíme, v objetí tetelivého vedra, za přítomnosti autora výstavy Adama Tománka vyhledat na vyasfaltovaném soboteckém náměstí útěšný stín. Uvede kritička a historička umění Zuzana Štefková.

13:30 | **O Hřbitově**

Seminář, Děkanství

O scénickém čtení Hřbitov s Liborem Vackem. Podrobně v kapitole Seminář.

14:00 | **Brněnští básníci –**

Bernardeta Babáková

Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu

Básniřka patří k nastupující generaci.

V pořadu přečte ze své prvotiny

Sdílení polohy bylo ukončeno (2021)

a odprezentuje looserovsky zasmušilé

pocity, prostřednictvím nichž dokáže

ve velmi jemných drobnohledech pátrat po existenciálních nezabydlenostech.

Diskutovat bude Libor Staněk II.

Bernardeta Babáková (*1994) pochází

z Lomničky. V Brně studuje divadelní

umění na Divadelní fakultě Janáčkovy

akademie múzických umění. Píše

pro rozhlas, divadlo i pro nejrůznější

projekty na pomezí médií. Poezii

publikovala ve Tvaru, Hostu a Nedělní

chvilce poezie.

14:00 | **Pavel Rampír – Letectvo**

v obrazech

Vernisáž, Šolcův statek

Při zahájení výstavy černobílých

a barevných kreseb budeme prezentovat

džíp Willys a nad Sobotkou možná

přeletí stíhačka Hawker Hurricane.

Zahraje Zámecké saxofonové kvarteto

Josefa Žemličky. Moderuje galerista

Jan Samšiňák. Program se tradičně

uskuteční v exteriéru roubeného stavení,

které se stalo prestižní výstavní síní

a oplývá duchem místa.

15:00 | **Náměstí**

Scénické čtení, náměstí Míru

Scénická imprese epicentra života

města, mlčenlivého svědka dramatických

událostí i každodenní všednosti.

16:00 | **S Martinem Františkem**

Beseda, Spořitelna

Hovor o vlivu regionu na tematiku

autorské tvorby i o zdroji tvůrčí

inspirace. Zamýšlení nad Františákovým

rodným Valašskem i dalšími kraji.

Pokusíme se pojmenovat hodnoty

načasové, ale i ty pohříchu časové.

Jaké jsou zdroje duchovnosti daného

regionu, jak je reflektován historický

utvářený morální kodex v moderní

době. Pohovoříme i o zkušenosti

s divadlem ochotnickým, regionálním

i nadregionálním a možnostech,

které nabídla různá působiště.

Mgr. Martin Františák vystudoval

výchovnou dramaturgii a činoherní režii

na Janáčkově akademii múzických

umění. Spolupracoval s Divadelním

souborem Jana Honsy v Karlovině.

Působil jako umělecký šéf brněnského

divadla Polárka, ostravského Divadla

Petra Bezruče a Národního divadla Brno.

V současnosti pracuje na stejné pozici

v pražském Švandově divadle. Autor řady

her (*Nevěsta, Karla*), ale i divadelních

adaptací a dramaturgií (*Mahenův*

Jánošík, Glazarové Vlčí jáma).

16:00 | **Stromocity aneb Stromy chtějí vyprávět**

Pro děti od 3 let, Šolcův statek

Divadlo DIP | Je město. Málokdo ví, kde přesně leží, a přitom je všude kolem nás.

Je to město stromů. Stromy jsou živé – plné příběhů a pohádek, o něž se s námi chtějí podělit. Umíte jim naslouchat?

My vás to naučíme! Ukážeme vám, jak se napojit na kořenet, sprátelit se s přírodou a nechat se jí inspirovat.

Nejprve si povíme o vrbě, která si nenechala nic pro sebe, pak o dubové lásce, která porazila smrt, a o vysokém topolu, co dohlédl nejdál ze všech.

Poslední příběh „uslyší“ a vymyslí sami diváci přímo při představení.

Režie, scénář a hraje: Juliána Vališková.

Premiéra: 2021. Délka programu: 50 minut. Vstupné: 60 Kč

19:30 | **ŽižKabaret aneb Slavné mordy žižkovské**

Divadlo, Zahrada Šrámkova domu

3D company, Divadlo Puls a Žižkovské divadlo Jára Cimrmana | Netradiční autorské divadlo založené na spojení dvou žánrových fenoménů české kultury, které se dlouhodobě těší velké oblibě diváků – jedná se o detektivku a kabaretní pásmo. Tušíte správně!

Ve čtyřech mordýřských povídkách se přeneseme o sto let zpět, kdy byl Žižkov ještě periferií a nepatřil k „Velké Praze“. Budou se páchat zločiny z vášně i pro peníze, bude se vyšetřovat, zatýkat, milovat, bude se zpívat, hrát a tancovat, no a u toho všeho si můžete třeba vypít žejdlík...

Režie: Martin Vokoun, scénář: Martin Vokoun, Kristýna Čepková a kolektiv, hrají: Petr Florián, Martin Hlubocký, Taťána Havlová, Barbora Jelínková,

Lucie Kožinová, Václav Krátký, Michal Kuboušek, Jana Rumlenová, František Tomášek a možná další..., dramaturgie: Kristýna Čepková, hudba: Zdeněk Dočekal, pohybová spolupráce: Kateřina Viktorka Steinerová. Premiéra: 2021. Délka programu: 90 minut.

Vstupné: 150 Kč

21:30 | **Šumava umírající a romantická**

Poslech, Spořitelna

Rozhlasový přepis romantizující a krajinopisné autorské knihy Josefa Váchala. Úryvky autorova opus magnum doplňují citace z Váchalových deníků a autorské hudební prepisy Váchalových rytin spolu s rozhovory s lidmi podílejícími se na životě současné kulturní Šumavy. Pásmo vznikalo ve hvozdech, na slatinách a vrcholcích Šumavy a v Muzeu Kašperské Hory na podzim 2018 a na jaře 2019. Tvůrčí tým: Jakub Doubrava, Vojtěch Bárta, Dana Marková a Lukáš Urbanec. Spoluúčinkují: Jaroslav Achab Haidler, Michal Bumbálek a Jan Lepšík. Délka programu: 60 minut.

ST 6/7

9:00 | **Doc. Mgr. Erik Gilk, Ph.D. – Umělecký obraz maloměsta v moderní české próze**

Přednáška, Spořitelna

Prostředí maloměsta je jedním z konstitutivních časoprostorů moderní české prózy, těžko bychom tento fenomén hledali v polské či slovenské literatuře. Souvisí to asi s maloměstským původem řady českých spisovatelů (A. Jirásek, K. M. Čapek-Chod, F. Šrámek, K. Poláček, R. Weiner, J. Havlíček, J. Fried, M. Viewegh, S. Komárek). Pokusíme se zodpovědět otázku, zda v textech zobrazujících maloměsto spíše prostředí utváří své obyvatele, anebo je tomu naopak.

Přednášející působí od roku 2000 na Katedře bohemistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, od roku 2011 jako docent. Je literární historik a kritik. Specializuje se především na českou meziválečnou a polistopadovou prózu. Edičně připravil poslední svazek Spisů Karla Poláčka, komentované vydání Almanachu na rok 1914 a Fuksovy prózy pro Českou knihovnici. Vydal monografie o Karlu Poláčkovi a Ladislavu Fuksovi a dva soubory svých literárních kritik.

11:00 | **Hledání a nalézání III.**

Vernisáž, Městská knihovna Fráni Šrámka
Jaroslav Hodík je profesionální fotograf chalupařící ve Hřmeníně u Sobotky. Město zachycuje desetiletí, roku 1978 zde prvně samostatně vystavoval. Výstavu zahájí Martin Petiška. Hudební doprovod Jan Rýznar (saxofon). Uvede Pavlína Havlová, vedoucí

Městského kulturního střediska
Sobotka.

13:30 | **O Náměstí**

Seminář, Děkanství

O scénickém čtení Náměstí s Liborem Vackem. Nalistujte si Seminář.

14:00 | **Brněnští básníci – Dominik Bárt**

Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu

Básník je považován za nejtalentovanějšího příslušníka naší mladé poezie. Jeho poetický projev spoléhá na tradiční civilistní lyriku, která v sobě nezapře tematické ozvuky na český underground a tvorbu Ivana Blatného. Uvádí a otázky klade Libor Staněk II.

Dominik Bárt (*1998) pochází z Ostravy. V Brně studuje bohemistiku na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Je členem undergroundového uskupení Vítrholc a bubeníkem v kapele Šamanovo zboží. V nakladatelství Větrné mlýny vede edici Mlat, která se zaměřuje na básnické prvotiny mladých autorů a autorek. Knižně debutoval sbírkou *Spodoby* (2021).

15:00 | **Nádraží**

Scénické čtení, Vlakové nádraží

Scénická impresie místa prosyceného začátky a konci, v němž se prolíná neustálý pohyb s čekáním, opouštěním a očekáváním.

16:00 | **S Tomášem Jurkovičem**

Beseda, Spořitelna

Rozmlouvání nad překlady románů japonského prozaika Haruki Murakamiho. Jak se pne regionální zakotvenost jeho tvorby a kosmopolitní orientace na univerzálního čtenáře.

Jak se japonství jeho hrdinů snoubí s nepokrytým obdivem k euroamerické kultuře – především hudbě a literatuře. Co je typické pro mentalitu Murakamiho hrdinů, jaká témata přinášejí.

Mgr. Tomáš Jurkovič, Ph.D., absolvoval japonologii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. V roce 2017 obhájil disertační práci o izanagiiovském mýtu jako interpretačním klíči k postavám děl Haruki Murakamiho. Věnuje se překladům děl tohoto autora pro nakladatelství Odeon (jako první vyšel titul *Norské dřevo*, 2002). Působí i jako učitel japonštiny na střední škole. Překládá také další japonské autory (Džuničiró Tanizaki).

16:00 | **Fimfárum: Až opadá listí z dubu**

Pro děti od 7 let, Městské divadlo
Divadlo D21 | „Když někdo nechce udělat, co se na něm vyžaduje, obvykle to odbude tím, že řekne ‚až naprší a uschne‘. Nebo udělá dlouhý nos a vykřikne: ‚Tůdle!‘ Někde se říká ‚až bude za čtyrák pětník‘, někde dají levou ruku dlaní pod žaludek a prohlásí: ‚Takovýhle fousy!‘ Znáš jednu vesnici za sedmi serpentínami a devíti rigoly na jih od Prahy, kde v podobném případě říkávají ‚až opadá listí z dubu‘. A já vám povím, jak a proč se tam to rčení zavedlo...“

Režie: David Šiktanc, scénář: Jan Werich, Kristýna Čepková, hraje: Stela Chmelová, Hana Mathausarová, Petr Pochop, scéna: Magdaléna K. Hůlová, kostýmy: Petra Krčmářová. Premiéra: 2010. Délka programu: 50 minut.

Vstupné: 60 Kč

19:30 | **Všechny báječné věci**

Divadlo, Sokolovna

OLDstars | Dojemná, vtipná, interaktivní inscenace pro jednoho herce a publikum o hledání důvodů proč žít. Hra o tom, jak si vytvořit výstředně povznášející náhled na život. Chlapec má za 80 minut jeden jediný úkol – přesvědčit nejen svou matku, že na světě existuje milion věcí, kvůli kterým stojí za to se nezabíjet. Jejich seznam píše od dětských let. V průběhu života je třeba se vyrovnat se strastmi dospívání, první láskou i s dalšími matčinými pokusy o sebevraždu...

Režie: Tomáš Staněk, scénář: Duncan Macmillan, hraje: Daniel Krejčík, výprava: Eva Justichová. Premiéra: 2018. Délka programu: 80 minut.

Vstupné: 150 Kč

21:30 | **Krajina Ró**

Koncert, Zahrada Šrámkova domu

Kapelník legendární skupiny Jablkoň, zkušený zpěvák a kytarista Michal Němec a čtyři mladí muzikanti založili kapelu nazvanou Krajina Ró. Lví podíl na tom má skladatel Tomáš Frolík (kytary, efekty, syntetizátor), sestavu doplňuje hlasem Anna Břenková, na baskytaru hraje Johnny Judla Jr. a na bicí Michael Nosek. Písničková křehkost, bluesrocková dynamika a místy i punková drsnost. Výrazná elektrická kytara obklopená nápady a elektronickými nevěšednostmi dodává mízu současného zvuku. Baskytara i bicí se procesu ochotně účastní.

Vstupné: 200 Kč

ČT 7/7

21:30 | **Kongo / Sobotka / Praha**

Poslech, Spořitelna

Letošní závěrečný rozhlasový poslech věnujeme dvojici pořadů. Jako „předfilm“ zazní kratší převod sestavený ze sbírky *Jarmila Glazarová, Deštný prales, Kongo, pygmejové a jiné práce*, ve kterém se odráží jak *genius loci* povodí africké řeky, tak samotné Sobotky. Následovat bude pásmo ze současné poezie věnované Praze a jejím zákoutím, jež pro rozhlas připravil básník Jakub Řehák a které zazní ještě před rozhlasovou premiérou. Hlasy 27 básníků a básniček provází esej Petra Krále Praha a zvuky metropole. Uvádí slovesný dramaturg Českého rozhlasu Petr Gojda. Délka programu: 75 minut.

23:00 | **Společnost mrtvých básníků**

Nokturno, Děkanství

Každý rok opustí tento svět někdo, komu říkáme básník – člověk s darem jazyka, myšlenky a citu. Diváci i účinkující se s umělcem či umělkyní rozloučí způsobem nejpatričtějším, kolektivní vzpomínkou na jeho nebo její dílo. V tradičním pořadu účinkuje Císařovo nové divadlo – a především vy. Uvádí Ondřej Vinš.

9:00 | **Doc. PhDr. Zbyněk Fišer, Ph.D. – Neviditelná města Jiřího Kratochvila**

Přednáška, Spořitelna

Vystoupení se pokusí v několika momentech představit vybrané způsoby zobrazení architektury v současné české próze a interpretovat jejich rozmanité významy a souvislosti při modelování a prohlubování estetického zážitku z četby. Fikční světy literárních textů Jiřího Kratochvila tak při konfrontaci s realitou získávají pro svoje čtenáře roli alternativního bedekru, zprostředkovávajícího magického genia loci.

Přednášející pracuje jako vysokoškolský pedagog na Ústavu české literatury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Je známý jako básník, překladatel, výtvarný esejista, literární vědec a didaktik tvůrčího psaní. Tiskem mu vyšly například básnické sbírky a odborné texty *Tvůrčí psaní v literární výchově jako nástroj poznávání* (2012), *Překlad jako kreativní proces: teorie a praxe funkcionalistického překládání* (2009) nebo texty o současné české literatuře.

13:30 | **O Nádraží**

Seminář, Děkanství

O scénickém čtení Nádraží s Liborem Vackem. Viz *Seminář*.

14:00 | **Brněnští básníci – Zbyněk Fišer**

Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu

Autor představí letos vydanou básnickou sbírku *Kikikarantkatr: Gazanie 2030*.

Ta je ojedinělým lyricko-epickým cyklem

rozvinutým kolem života mladého muže poznamenaného ztrátou matky v jednom z nespécifikovaných konfliktů 21. století. V díle je inovativně užito dramatických tvůrčích postupů. Ptá se a cyklus uzavírá Libor Staněk II.

Zbyněk Fišer (*1959) je básník, překladatel z němčiny a translátolog, výtvarný esejist, literární vědec, lektor tvůrčího psaní a univerzitní učitel. Tiskem mu vyšly například básnické sbírky *Lesbický sen* (1993), *Někde za Truchlovem* (2014) a kniha o tvůrčím překládání.

15:00 | **Luka**

Scénické čtení, Humprecht

Scénická imprese lyrikou proveněné krajiny, kde je tok času doprovázen vláním na všechny strany.

16:00 | **S Petrem Novákem a Markem Jandákem**

Beseda, Spořitelna

Diskuse o zrodu nacionalismu a proměnách v soužití národů Osmanské říše. Zaměříme se na genocidu osmanských Arménů a Řeků a poukážeme na nejvýraznější shody a rozdíly mezi těmito dvěma fenomény. Zamyšlení nad výměnou obyvatelstva na řecko-tureckém příkladu. Vysvětlíme si genocidu Arménů ve východní Anatolii jako výraz turecké demografické politiky, jako úsilí zcela vymazat genia loci spojeného s křesťanskými národy.

PhDr. Petr Novák, Ph.D., absolvoval studium historie a politologie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Doktorát v oboru moderních dějin získal na Fakultě sociálních věd též univerzity. Zabývá se ruskou a sovětskou zahraniční politikou a mezinárodními

vztahy na Blízkém východě v 19. století a v 1. polovině 20. století, československo-tureckými vztahy v letech 1918–1945 a dějinami Turecka. Působí rovněž jako překladatel.

Mgr. Marek Jandák vystudoval sociální dějiny na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, kde dále pokračuje v doktorském studiu. Podíli se na vytváření databáze obětí romského holocaustu a dále působí v univerzitním Centru pro transdisciplinární výzkum násilí, traumatu a spravedlnosti. V roce 2018 vydal knihu *Arménská genocida: příčiny, průběh a osobní svědectví (1915–1922)*.

16:00 | **Kde budeme bydlet?**

Pro děti od 3 let, Děkanství

vi.TVOR | Medvěd, hrdina této pohádky, je sice hodný, ale kvůli své hamižnosti se dostane do potíží. Letos nashromáždil tolik medu, že se s ním nevejde do domečku. Nezbývá mu nic jiného, než hledat domeček nový. Cestou si rád nechá poradit od ostatních obyvatel lesa, ale rychle zjistí, že ne všichni to s ním myslí dobře. Nejdůležitější je pro něho ovšem jen jedno – včas se uložit k zimnímu spánku.

Režie, scénář a hraji: Štěpán Lustyk, René Vitvar, Milan Vedral, tvůrčí tým: Alžběta Vitvarová, René Vitvar, Štěpán Lustyk, Patrik Hradecký. Premiéra: 2019. Délka programu: 45 minut.

Vstupné: 60 Kč

19:30 | **O identitu a svobodu**

Poetický večer, Spořitelna

Proměna ducha místa ve chvíli, kdy je nevratně pošramoceno válkou... Večer protkaný výběrem z klasické i současné ukrajinské a ruské poezie vzniklý pro 66. Šrámkovu Sobotku ve spolupráci se studenty uměleckých oborů, které probíhající válečný konflikt donutil odejít z rodné země.

20:30 | **Svědectví o životě v KLDR**

Divadlo, Sokolovna

Soubor Beze jména Liberec | Pořad inspirovaný knihou Niny Špitálníkové *Svědectví o životě v KLDR*, tedy z autentických rozhovorů se severokorejskými uprchlíky z různých vrstev společnosti a s různými motivacemi k útěku, které zazní doslovně. Do koláže zobrazující život v Korejské lidově demokratické republice a sondující myšlení jejích obyvatel doplnil soubor kdysi medializovaný příběh matky. Inscenace letos postoupila na Wolkrův Prostějov a mezinárodní festival Teatralki v Polsku.

Režie: Miloslava Čechlovská, scénář: soubor, hrají: Viktorie Benešová, Soňa Bergmanová, Natali Kahounová, Barbora Kalendová, Kateřina Kloučková, Matěj Komrzí, Laura Levka, Vojtěch Matějčka, Zuzana Pavlů, Michaela Petráčková, Ema Schuhová, Kateřina Sikorská, Kristýna Štastná, Lucie Votrubicová, Vojtěch Votrubec, Veronika Zajícová, Anna Zbránková. Premiéra: 2022. Délka programu: 45 minut.

21:30 | **Šumná Jizera, Šumná Mladá Boleslav, Šumný Český ráj**

Projekce, Zahrada Šrámkova domu

Žasnoucí architekt David Vávra jako dychtivý průvodce s vámi proletí okolní

krajinu, města a místa, s důrazem na architekturu 19. a 20. století. Jaký genius loci nalézá? Autorský projekt Radovana Lipuse vznikl pro Českou televizi v letech 1995–2008 a dosáhl počtu 66 dílů. Úvodní komentář autora, po desetiletí příznivce Šrámkovy Sobotky. Promítáno se svolením České televize.

Režie: Radovan Lipus, scénář: Radovan Lipus, David Vávra, kamera: Ivo Popek, Hubert Hesoun, zvuk: Michal Janoušek. Premiéry: 2008, 2002. Délka programu: 75 minut.

PÁ 8/7

9:00 | **PhDr. Martina Ptáčnicková, Ph.D. – Genius loci města Prahy a uliční názvosloví**

Přednáška, Spořitelna

Jména veřejných prostranství nejsou jen praktickou pomůckou pro orientaci ve městě. Tvoří také otisk historického vývoje města, podílí se na utváření městské identity a v moderní době se stávají nástrojem působení politické moci. Přednáška se zaměří na jména úředně schválená, ale i na neméně zajímavá jména neúřední, při jejichž tvoření se nezřídka uplatnil humor a bezmezná fantazie pojmenovatelů.

Přednášející působí v oddělení onomastiky Ústavu pro jazyk český Akademie věd České republiky. Jako bohemistka se specializuje na urbanonyma – jména městských veřejných prostranství. Na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy jim věnovala dizertační práci, která vyšla jako monografie *Mezi Stalinovou třídou a Husákovým tichem. Kapitoly z pražské toponymie* (2021).

13:30 | **O Lukách**

Seminář, Děkanství

O scénickém čtení Luka s Liborem Vackem. Však víte: Seminář!

15:00 | **Radovan Lipus – Scénologie Sobotky**

Procházka, Vlakové nádraží

Sobotkou klikatě i rovně od nádraží až k sokolovně. Od města na venek aneb sebevědomá moderna v dramatickém sousedství usedlých roubenek. Nesamozřejmé scénérie nejen pro

šrámkovské flanerie. Možná půjde s námi v duchu i Parmiggiani?

Radovan Lipus vystudoval režii a dramaturgii na Divadelní fakultě Akademie múzických umění, kde nyní vyučuje například scénologii a interpretaci. Je divadelní, televizní a rozhlasový režisér. Autor projektů Šumná města a Šumné stopy – čeští architekti ve světě, ve kterých působil jeho scenárista (spolu s Davidem Vávrou) a režisér. Ze Šrámkova díla režíroval Plačícího satyra a Stříbrný vítr. Napsal několik knih, uveďme alespoň titul *Scénologie Ostravy* (2006).

16:00 | **Daniela Fischerová – Tetovaná teta a jiné povídačky**

Pro děti od 5 let, Děkanství

S dětmi od pěti do sto pěti let si spisovatelka bude povídat a číst nejen z knihy *Tetovaná teta*. Sbíрка nonsensových básniček určených dětem od předškolního věku, ale také jejich rodičům! Je chytrá, hravá, vtipná a začíná od velmi jednoduchých útvarů – od nonsensových her s jazykem pokračuje až k poněkud náročnějším básním.

Daniela Fischerová (*1948) je spisovatelka a dramatička. Vystudovala scenáristiku a dramaturgii, pracovala jako nakladatelská redaktorka, od roku 1974 ve svobodném povolání. Její dramata mají často jinotajný kontext (*Hodina mezi psem a vlkem*, zfilmovaná *Vlčí bouda*). Krom dramát jevištních i rozhlasových je autorkou řady scénářů a povídek. V posledních letech píše hlavně básničky a prózy pro děti. Délka programu: 45 minut.

17:00 | **Odtroubeno!**

Jarmark dílen poprvé, Sokolovna

Není to hezké, když nikdo neví. Diváků přibývá, inkoust zasychá, vzrušení narůstá – jarmark tvůrčích dílen začíná! Jakou inspiraci přinesl duch místa tentokrát? Dramaturgii čtyř částí přehlídky společně se zakončením festivalu zajistí Lada Blažejová, Adam Hošek a Jan Trč. Vystupují účastníci dílen. Konečná podoba programu bude upřesněna prostřednictvím informačních tabulí.

19:30 | **Uprostřed cesty**

Jarmark dílen podruhé, Sokolovna

Není, ach není slov krásnějších, než našeptá vám z růží sad. Či snad první bouřka? Nebo přenežný stín ztepilý? Ať inspirováni tak či onak, v druhé části jarmarku vystoupí především účastníci dílen performativních a recitačních.

22:00 | **Před spaním?**

Jarmark dílen potřetí, Spořitelna

A když mne nejvíce máš, zavírám oči a již tu nejsem. Tenhle večer vždycky musíme být spolu, musíme si povídati. Výstup učitelské dílny pod vedením Hany Kofránkové.

SO 9/7

8:00 | **Třešňový jarmark**

náměstí Míru

Trh s lokálními, čerstvě sklizenými výpěstky, řemeslnými a uměleckými výrobky a lahodnými dobrotami od šikovných rukou. Snad dozrají i sladké

třešně z Českého ráje. A dál? Výtěžek z tradičního dobročinného bazárku pomáhá zkvalitnit život ve městě. Setkání s přáteli, nákup kvality, podpora neziskové organizace! Pořádá Spolek rodáků a přátel města Sobotky.

10:00 | **A tak dále**

Jarmark dílen počtvrté, Městské divadlo

V číši už zbývá jen poslední jiskra v podobě výstupů z dětských dílen a zakončení festivalu. Dokonáno – 66. ročník končí, 67. začíná...

18:00 | **VY a Blondýna**

Koncert, Zahrada Šrámkova domu

Kapela VY vznikla z podhoubí recitačně hudební inscenace vytvořené pro Jiráskův Hronov. Repertoár se skládá ze zhudebněných básní – autory textů najdeme mezi členy kapely nebo na hřbitově. Tak se stává, že Mrázek se setkává s Topolem či Apollinaiem, a když je nejhůř, dojde na Bibli. Anna Josephová zpívá, Jan Mrázek hraje na kytaru a zpívá, Jarek Jurečka hraje na akordeon, občas na kytaru a občas... zpívá.

Písničkářka Blondýna, vlastním jménem Eva Suková. Humorné party prokládá vážnějšími skladbami, i u nich je přítomný nadhled a smysl pro hru s českým jazykem. Její produkci publicisté nazývají „femme-folk“, „herecký snad-šanson“ či „blondfolk“. Kromě vlastní tvorby má na repertoáru například písně Bulata Okudžavy nebo Janis Joplin, které přetextovala do češtiny. V roce 2021 vydala autorskou desku *Nevolej mi do nebe*. Napsala dvě básnické sbírky. Vedle písní dojde na básně s nevhodnou nebo nevhodnou pointou!

Vstupné: 200 Kč

ZVUKOVÁ PROCHÁZKA

Spojení kulatého šrámkovského výročí a tématu genius loci si žádá něco výjimečného – vydejte se s námi po stopách Fráni Šrámka na zvukovou procházku Sobotkou. Známa místa i zapadlejší zákoutí budeme (znovu) objevovat prostřednictvím básnickových veršů, kterým propůjčili svůj hlas dlouholetí účastníci festivalu. Spočítejte na okamžik na jednotlivých zastaveních, nechte na sebe působit ducha místa a poezii. V městském parku zaslechnete zamilovaná šeptání, na náměstí budete přítomni odvodu vojáků a od Lípy pohlédnete na městečko pod půlměsícem zase z jiné perspektivy...

Jakmile doputujete na vybrané místo, stačí využít zázraku moderních technologií a dle instrukcí na odkazu níže spustit danou zvukovou stopu. Samotná zastavení jsou svébytnou impresí – záleží pouze na vás, jaký klíč k jejich návštěvě zvolíte.

Připravili Kristýna Čepková, Josef Kačmarčík, Jiří Šlupka Svěrák a Jan Trč.

SEMINÁŘ

Viděli a slyšeli jsme scénické čtení. Viděli a slyšeli jsme sdělení interpreta a inscenátora, jak vnímá obsah a tvar textové předlohy. Jaké emoce, asociace a nápady v něm text vyvolal. Jak jsme jim rozuměli? Jaké emoce či asociace toto sdělení vyvolalo v nás? A teď zkusme jít opačnou cestou, zpátky k textu. Jak mu rozumíme my, co nás na něm přitahuje, vzrušuje, zajímá? Nebo naopak odrazuje? Jaké je jeho pozadí, souvislosti? S jakými výrazovými prostředky pracuje a co všechno by se s nimi dalo dělat? Zkusíme to?

Rozpravy o scénických čteních budou spojeny s praktickou ukázkou přístupu ke kolektivnímu přednesu. Jako se mění místa, tak i podoba semináře bude pokaždé trochu jiná – nejen díky vkladu lektora Libora Vacka, ale i samotných účastníků.

Libor Vacek absolvoval Vysokou školu ekonomickou, pak pracoval a nyní opět pracuje v Československém, respektive Českém rozhlasu. Od dětství se věnuje uměleckému přednesu, opakovaně zvítězil na Wolkrově Prostějově a Moravském festivalu poezie. Od konce 80. let působí v tomto oboru jako lektor, pracuje pravidelně v porotách Wolkrova Prostějova a Dětské scény. Je členem odborné rady NIPOS-ARTAMA pro umělecký přednes.

VÝSTAVY

Děkanství

Muzeum Almárium

Expozice Muzea Sobotecka představuje část exponátů shromáždovaných od konce 19. století. Jádrem výstavy tvoří různé typy lidového malovaného nábytku, skříně, truhly a židle. Prohlédnout si je možné také unikátní soubor loutek, které patří do nehmotného kulturního dědictví UNESCO, prapor sobotecké národní gardy malovaný Josefem Mánesem a další zajímavé předměty. Zajištěny pravidelné prohlídky chrámu sv. Maří Magdaleny.

Český ráj | Vernisáž 3. července

Luboš Patka (*1973) žije v Sobotce, pracuje na řídicí pozici ve firmě Škoda Auto Mladá Boleslav. „Používám zrcadlovku s několika objektivy od širokoúhlých až po teleobjektivy, ale i mobilní telefon.“ Barevnými i černobílými snímky prokazuje pozornost k atmosféře místa. Často se snaží vystihnout zastřenou přírodní a urbánní skutečnost, odhalit skrývanou, tajuplnou povahu lokality. Zachycený okamžik vizualizuje kraj domova, v němž nalézáme sami sebe. Nálady i symboly ho otevírají pro povědomí souvislostí a fantazii příběhů.

Městská knihovna Fráni Šrámka – Galerie Na schodech

Hledání a nalézání III. | Vernisáž 6. července

Jaroslav Hodík (*1945) pochází z Nového Bydžova. Absolvoval turnovskou uměleckoprůmyslovou školu a vyšší školu profesora Jána Šmoka v Praze. Pracovně se zabýval dokumentační, reportážní a výtvarnou fotografií ze stavebnictví. Dále působil v periodících a jako fotoreportér České televize. Výtvarně fotografuje krajinu, přírodu, aranžovaná-komponovaná i tzv. nalezená zátiší, nedávno se věnoval starým lidem na venkově. Rád pracuje se stativem, důraz klade na kompozici černobílých snímků a jejich vnitřní obsah. Většina vystavených zvětšenin je ze Sobotky a okolí.

Městské divadlo

60 let Studia Šrámkova domu v Sobotce | Vernisáž 2. července

Dne 6. října letošního roku uplyne 60 let od vzniku fenoménu, který se v současnosti nazývá Studio Šrámkova domu v Sobotce. Retrospektivní výstava pojmenovává východiska pro vznik Studia a věnuje se zásadním okamžikům jeho existence. Vzpomene na úspěšná poetická pásma, díky nimž měl soubor po dlouhá léta v názvu „Recitační“, dále na inscenování lidových her, které natáčela i Československá televize. Vedle těchto žánrů jsou reflektována období práce s dramatem

a experimentování na základě vztahu pohybu a slova. Výstava nezapomíná na činnost Přípravky Recitačního studia Šrámkova domu. Závěrečná část se věnuje současnosti souboru.

náměstí Míru

Vlastenecká klimaagitka | Vernisáž

2. července

Kolektiv Ekobuňka Akademie výtvarných umění kritizuje politické nastavení, které apeluje na povrchní patriotismus, ale nevěnuje pozornost ničivému dopadu klimatické krize na českou krajinu. Zatímco národní symboly jsou chápány jako nedotknutelné, země je vnímána jako místo, jež je možné plundrovat a devastovat. Odkazem ke sdíleným symbolům oslovujeme ty, kterým byla ochrana životního prostředí dosud lhostejná.

Za Konvema Na Hrob | Vernisáž

5. července

Během letních měsíců se města stávají rozpálenou výhní. Adam Tománek (*1995) ohledává možnosti, jež nabízí omezený prostor stínu. Fyzicky zpřítomňuje problém, s nímž se jako obyvatelé betonových velkoměst budeme potýkat stále víc. Dostatečně nezohledňujeme dopady klimatické změny a jen pomalu přistupujeme k plánování vycházejícímu z konceptu udržitelnosti a ekologické stability.

Spořitelna

Musíš zapomenout na Johanna |

Vernisáž 3. července

Lukáš Houdek (*1984) se dotýká tématu

poválečných proměn českého pohraničí. Na rozdíl od jeho předchozího projektu Umění zabíjet, který rekonstruoval některé poválečné masakry německého civilního obyvatelstva, se autor tentokrát vrací do svého rodného kraje, kde prostřednictvím fotografií a videí zpřítomňuje příznaky a dávno zapomenuté osudy obyvatel zaniklých obcí.

Šolcův statek – Galerie Karla Samšínáka

Pavel Rampír – Letectvo v obrazech |

Vernisáž 5. července

Autor (*1955) pochází z Trojanovic. Kreslířské nadání si vybrousil při studiu na večerní průmyslové škole výtvarné v Ostravě. Celoživotním zájmem i tématem výtvarných prací se mu stalo letectví. Letadla, především bojová z období 2. světové války, kreslí tužkami černobíle, anebo speciálními tužkami, jimiž z kresby tvoří barevnou malbu překrýváním pigmentů tuhy. Své dílo prezentuje v časopisu REVI a na Air Show po celé Evropě.

Šolcův statek – Lapidárium

Jiří Ryba – Skleněná plastika

Autor (*1938), rodák ze Staré Paky, vystudoval Střední průmyslovou školu sklářskou v Železném Brodě, obory klasická mozaika (u Oldřicha Žáka) a tavená plastika (u Jana Černého). V samostatné tvůrčí sochařské činnosti se zaměřil na dekorativní a užitkové tavené barevné skleněné objekty. Inspiraci nachází v přírodě. Abstraktními průzračnými plastikami nás nenásilně upozorňuje na obklopující krásu.

Šrámkův dům

Muzeum Fráni Šrámka a Milky Hrdličkové | *Návštěva 4. července*

V souladu s vůlí Fráni Šrámka zřídila jeho žena Milka Hrdličková v Sobotce spisovatelův památník. Koupila pro něj dům a darovala ho městu. Přenesla do něj pracovnu s knihovnou a obývací pokoj s řadou uměleckých děl. Obě místnosti tvoří hlavní část expozice. Dále v něm umístila Šrámkovu a svoji písemnou pozůstalost. Součástí prohlídkové trasy je také sálek, tzv. síň poezie, v němž se podává návštěvníkům výklad. Šrámkův dům se stal základnou kultury ve městě. Žili v něm manželé Hejnovi, správci muzea, spoluzakladatelé a dlouholetí organizátoři festivalu Šrámkova Sobotka, a jejich pokračovatel Jaroslav Šimůnek.

Základní škola

Anna Macková – Krásná místa života | *Vernisáž 2. července*

Anna Macková (1887–1969) byla životní i uměleckou souputnicí Josefa Váchala. Její výtvarné práce leží pozapomenuté ve stínu druhova díla. Celý život se věnovala převážně užité a volné grafice a vytvořila řadu exlibris, novoročenek a volných listů v technice černého a barevného dřevorytu. Témata čerpala především z rodného Českého ráje, ze Šumavy, ale i zahraničních cest, přičemž kouzlo a ducha navštívených míst dovedla mistrně předat.

Zámek Humprecht

Zámecké interiéry

Národní kulturní památka, zámek Humprecht z druhé poloviny 17. století, patří téměř sto let městu Sobotce. V rekonstruovaných interiérech přizemí je instalovaná expozice historického mobiliáře, který připomíná atmosféru z doby zakladatele zámku, barokního kavalíra Humprechta Jana Černína z Chudenic. Centrální hodovní síň v prvním poschodí je stavební zajímavostí s neobvyklou akustikou. Prohlídky budou omezeny dle aktuálního postupu stavebních prací při rekonstrukci.

PREZENTACE NAKLADATELSTVÍ

Městská knihovna Fráni Šrámka

MUNI PRESS

Munipress

Nakladatelství Masarykovy univerzity v Brně vydává ročně přes 400 titulů a 54 odborných časopisů (Anthropologia integra, Pedagogická orientace, Bohemica litteraria). Zaměřuje se na odbornou literaturu vědeckou i populárně naučnou, a to jak autorů domácích, tak zahraničních.

PAVEL MERVART

Nakladatelství Pavel Mervart

Vydává širokou škálu odborných publikací od antropologie, literární vědy, filozofie, historie, teoretické biologie, křesťanství až po beletrii a regionální literaturu. Knihy publikuje v řadě edic (Pro Oriente, Russia Altera, Bibliotheca Teologica), vychází zde také celá škála časopisů (Oriens Aliter).

DÍLNY TVŮRČÍ A DIDAKTICKÉ

VÍCEDENNÍ PRO DOSPĚLÉ

Dílna pro rozvoj čtenářství se žáky ZŠ

6.–8. července | PhDr. Ondřej Hausenblas

Číst s prožitkem a přitom pečlivě?

Můžou naše hodiny literární výchovy na 1. i 2. stupni základní školy vycházet z toho, co se děje v mysli a srdci čtenáře při skutečném čtení? Zkusíme poznávat, čím je text vhodný pro výuku („didaktický potenciál textu“), jak najdeme pravé cíle k práci s textem (čtenářská gramotnost) a jak připravit hodinu, v níž není plevel a která žákoví přinese plody (plánování pozpátku). Budeme upřímně nacházet, co dobrého můžeme nabídnout kolegyním i co se potřebujeme sami jako čtenáři i jako učitelé naučit.

Dílna rozhlasové tvorby

MgA. Josef Kačmarčík

Účastníci si přiblíží proces tvorby rozhlasové hry, od vzniku textu přes nahrávání až k postprodukčním pracím (stříh, ozvučení, hudba) a výslednému tvaru. Dotkneme se dramaturgické, režijní a snad i herecké práce, vyzkoušíme práci se zvukem, hlasem, hudbou i reálnými prostředími. Co lze v rozhlase využít, kde hledat impulsy pro práci i rozvinutí situace? Prozkoumáme, jak může zvuk vytvářet prostor a jak prostor ovlivňuje zvuk. Pokusíme se o krátká rozhlasová díla, protože potřeba sdělovat by měla být základní motivací pro tvorbu.

Dílna sborového zpěvu

Mgr. Jiří Šlupka Svěrák

Zdravě ambiciózní hudební setkávání s repertoárem sestaveným z lidové poezie, v němž se objevují sbory, voicebandy i sóla. Tradičně nevynecháme také jazzové, rockové i spirituálové písně. Pokud hrajete na nějaké nástroje, vezměte je s sebou, mohli bychom vytvořit i malou doprovodnou kapelu.

Dílna spřiznění překladem z angličtiny

Mgr. Petra Martínková

Překlad nejsou žádné čáry, a tak skrze ducha – nejen, ale hlavně genia loci – literárních děl od (moderní) klasiky po post(post)modernu společným úsilím objevujeme jeho kouzla napříč styly i žánry od povídky přes písňový text až po komiks, abychom mohli s radostí pokračovat samostatně, ať se nám překládání stane koníčkem, nebo každodenním chlebem.

Dílna tvůrčího psaní

MgA. Daniela Fischerová

Hlavní téma bude stavba a smysl příběhu. Budeme si hrát s jazykem a dotkneme se i dramatu. Bohužel se nebudeme věnovat poezii, básníci přijdou zkrátka, poezie už se nám do programu nevejde.

Dílna uměleckého přednesu

MgA. Jakub Doubrava, MgA. Vít Roleček, Mgr. Aleš Vrzák, MgA. Mgr. Gabriela Zelená Sittová

Zaměříme se na interpretační práci s literárním textem vhodným k přednesu. Účastníci se pod vedením lektora vypořádají s dokončením výběru literárního textu k přednesové interpretaci (vhodná je poezie nebo próza, nikoliv monolog) a budou se v maximálně pětičlenné skupině nořit do sfér rozboru, výkladu, prokreslování představ, prožití, hledání interpretačního klíče, zkoušení, hlasových improvizací, pokusů, omylů, boje s pamětí, nových výkladů, dalšího zkoumání... a nakonec možná vystoupí v připraveném recitačním výkonu.

Divadelní adaptace (ne)dramatického textu

MgA. Kristýna Čepková

Provedeme účastníky zákulisím i úskalími divadelní adaptace či dramaturgické práce prozaického i poetického textu. Dílna se bude skládat z teoretické části (s konkrétními ukázkami z divadelní praxe) a z části tvůrčí, kdy si společně vyzkoušíme adaptovat vybraný text pro divadlo. Účastníci si budou moci text sami vybrat z několika variant, což jim umožní také vhlédnout do dramaturgické práce a uvažování.

Genius loci a dílna německého překladu

Mgr. Tomáš Dimter

Překladatelská dílna bude zaměřena na intenzivní práci s německy psanými texty, jejichž tématem je genius loci, ať už v podobě velkoměsta, džungle, pouště, zastrčeného kouta v Sudetech stejně jako kavárny uprostřed maloměsta. Zjistíme, jak se mění jazyk

autorů, kteří podléhají kouzlu genia loci, ale i těch, kteří se mu brání. Rozmanité texty, zábava zaručena.

Hlasová dílna

Mgr. Olga Strašáková

Zakusíme si práce na technice mluveného projevu vedoucí ke kultivovanému hlasu. Budeme pracovat s hlasem pomocí vyjadřovaných emocí, prostřednictvím písní, říkadel a básní. Postupně se dostaneme ke stupňovanému rytmickému členění řeči, správnému dýchání, držení a postoji těla, pružnému hlasovému začátku a přizpůsobení hlasu prostoru. Vynasnažíme se potlačovat zvukovou monotónnost projevu a nacházet cestu k zvučnému a nosnému hlasu, a to správnou výslovností, frázováním, funkční proměnou výšky, síly a tempa promluvy.

Hra s místy v improvizacích a jevištních imaginacích

MgA. et MgA. Václava Křesadlová, Ph.D.

Dramatický obraz místa s sebou nese základ situace i příběhu. V semináři budeme zkoušet a zakoušet MÍSTO pomocí jevištních imaginací, improvizací a tvorby. V představách uvnitř dramatických her „ztělesňujeme“ prostor jako jeden z prvních směrů naší vizualizace. Je to jeden z tvarů, který vzniká na základě pocítování atmosféry. Zachytíme-li atmosféru představ o místě v dramatické hře, skoro automaticky jsme vedeni k situaci, události či k příběhu. A tak můžeme/budeme existovat ve společné hře a zkoušet přesah do osobní/osobnostní tvorby.

Jak zažehnout u malých dětí vášeň ke čtení

4.–5. července | *Mgr. Marie Podvalová, Mgr. Julie Dominika Zemanová*

Patříte mezi ty, pro které jsou knihy a čtení důležité, a chtěli byste pro to nadchnout i děti kolem vás? V dílně si společně ukážeme, jaké tři věci nejvíce ovlivňují to, jestli se nám to podaří. Zaměříme se na děti ve věku od 2 do 7 let. Z dílny si odnesete nejen praktické tipy, jak u dětí lásku ke čtení zažehnout, ale i inspiraci, jaké knihy s dětmi číst nebo jim doporučit. A to ať jde o děti ve vaší rodině, ale i v knihovně, školce, případně škole.

Město jako partitura – tvůrčí dílna čtení a interpretování místa

Mgr. MgA. Roman Černík

A někdy se mi jen tak chce jít ulicemi, procházet zákoutí, dotýkat se detailů, nahlížet do dveří pootevřených, číst si příběhy kroků a stínů otištěných na schodech, obrubnicích, naslouchat veršům otištěným do staré dlažby z kočičích hlav. Jindy se stačí za příběhy protáhnout zdivočelou stepí dávných skladišť, dílen, číst. Město je obraz, město je partitura, stačí se jen naladit, nakročit, obejmout, pohladit. Zvu své seminaristy k objevování místa prostřednictvím drobných preformativních akcí. Zkusíme rozeznít skryté hladiny Šrámkovy Sobotky.

Od interpretace ke kritice

doc. Mgr. Erik Gilk, Ph.D.

Zaměříme se na bedlivé čtení prozaických textů moderní a obzvláště polistopadové české literatury. Diskuse bude věnována loni vydanému českému překladu románu Nevědění Milana Kundery a následné kritické reflexi. Seznámíme se s rukopisnou verzí novely

Ladislava Fukse Spalovač mrtvol (1967) a porovnáme vyznění odlišného způsobu vyprávění v původní a knižní verzi. Všechny naše názory budou vycházet z našeho originálního rozumění literárnímu textu a uplatníme je při psaní recenze aktuálního prozaického nebo básnického díla.

Učitelská interpretační pro účastníky EXODu a další zájemce

Mgr. Hana Kofránková

Zvládnutí přednesu a výrazného čtení musí patřit k výbavě každého učitele češtiny! Vycházíme z tradice sólového i kolektivního přednesu. Zabýváme se interpretací poetických i prozaických textů. Věnujeme se především nastudování kolektivního vystoupení, prostor mají též individuální konzultace. Výstup dílny v podobě samostatného pátečního programového bloku patří k vrcholům přehlídky tvůrčích dílen. Dílnu nabízíme jako součást pobytového balíčku učitelského EXODu a je možné domluvit i účast dalších zájemců. Časový rozvrh práce v dílně se nekříží s přednáškami.

JEDNODENNÍ PRO DOSPĚLÉ

Osvědčená cvičení tvůrčího psaní

4. července od 14:00 | *MgA. René Nekuda*
Poznejte metody, které můžete okamžitě využít ve svých hodinách, a děti budou nadšené. Pojďme společně prozkoumat osvědčená cvičení tvůrčího psaní, kterými prošlo již několik tisíc studentů. Jejich zaměření je nejen na rozvoj vyprávěcích dovedností, ale samozřejmě se dotýkají i sebepoznání a prozkoumávání vlastní tvořivosti. Rád vám představím svá esa z rukávu, která se vyvíjela v průběhu mé desetileté praxe coby lektora tvůrčího psaní. V závěru semináře můžeme společně diskutovat o všem, co vás jen napadne a bude zajímat.

Genius loci jako cesta ke čtenáři

5. července od 14:00 | *Mgr. Eva Marková*
Prostor. Jedna ze základních kategorií určujících literární text. Ale jak si s ním poradit ve školní třídě? Dílna nás provede několika ukázkami z prózy i poezie, na kterých si ukážeme, jak můžeme pracovat s prostorem při hodinách literární výchovy, zapojíme i tvůrčí psaní a zamyslíme se nad tím, jak lze při práci se školní třídou využít fenomén procházky. Dílna je určena primárně druhostupňovým a středoškolským učitelům, kteří si z ní odnesou konkrétní aktivity a pracovní listy.

Online kvízy ve výuce

7. července od 14:00 | *Mgr. BcA. Ivana Lubinová*
Hravé kvízové aplikace mě během distanční výuky (češtiny na střední odborné škole) zachránily před vyhořením, a tak jsem na ně nezanevřela

a používám je dál. Zkousím jejich didaktický potenciál (o tom si budeme povídat) a stále vytvářím nové kvízy. Zaměříme se jednak na technickou stránku (především aplikace Quizizza Nearpod), jednak na obsahovou (jak položit otázku, na co se ptát).

VÍCEDENNÍ DĚTSKÉ

Dramatická dílna: Hledání divadelných sítí s pavoukem Čendou

(pro děti od 3 do 6 let)

*MgA. Mgr. Dominika Prokopová,
Mgr. BcA. Majka Šmolková*

V naší dramatické dílně se necháme inspirovat pohádkou od Pavla Čecha – Dobrodružství pavouka Čendy. Zjistíme, jaké tajemství ukrývá starý dům a proč je důležité mít kukačkové hodiny. Přes společné objevování prostoru, hry a tvoření postupně dospějeme k představení aneb podíváme se na svět očima jednoho malého pavoučka ukrytého třeba i pod naší postelí.

Prostorotvorba pro nejmenší – dětská výtvarně-hudební dílna

(pro děti od 3 do 6 let)

Karolína Keijsperová a Eliška Mišková
Pojďme se spolu podívat na rozmanité formy prostoru u nás i v cizině. Budeme si povídat o tom, co musí mít správný dům, aby se nám v něm dobře bydlelo, a o tom, proč se někdy můžeme v lese cítit jako doma. Děti si zkusí zajímavé výtvarné techniky, naučí se lidové písně z celého světa. Hravou formou si zkusí pracovat s prostorem a barvou. Jak říká Pipi Dlouhá Punčocha: „To jsem nikdy nedělala, to mi určitě půjde!“

Odpolední procházky pro děti

(pro děti od 3 do 10 let)

Bc. Kateřina Šafářová

Procházky jsou určené dětem předškolního a mladšího školního věku. Budou společně s lektorkami objevovat zákoutí Sobotky a mít možnost si zahrát hru, vytvořit drobné výtvarné dílo či společně zažít nové dobrodružství.

Začarovaná zahrada

(pro děti od 6 do 10 let)

MgA. Eva Suková, Ph.D.

Vycházíme z Trnkovy Zahrady a zároveň z motto letošního ročníku – Genius loci. Budeme objevovat zajímavá místa, ať už venku, nebo vevnitř, vymýšlet si, co by se právě zde mohlo odehrávat, kdo by tu mohl žít. Podle fantazie budeme psát příběhy, poezii, nebo i scénáře. Vyzkoušíme si prvky divadla, některá místa se pokusíme nechat ožít herecky, jiná pomocí vyprávění a psaní. Kromě práce na našem hlavním tématu budeme hrát různé hry na skupinovou spolupráci, na rozvoj slovní zásoby a částečně i jednoduchá herecká cvičení.

Fantastické psaní – dílna na zkrocení draků, ufonů a duchů

(pro děti od 9 do 15 let)

Mgr. Klára Smolíková

Společně se rozepíšeme na žánrech, které mladé čtenáře baví. Ať už je to fantasy plné draků, magických předmětů a vrtošivých bohů, nebo sci-fi, ve kterých se létá vesmírnými loděmi, cestuje časem a vyjednává s roboty. Nezapomeneme na příběhy strašidelné, takže pisatele čeká sestup do temných zákoutí lidské duše nebo aspoň do sklepa. Naše místa se často nacházejí v paralelních světech, ale vejít do nich můžeme skrz branku v zahradě. Od psaní si odpočineme

u skvělých komiksů. Projdeme tvůrčím procesem od scénáře přes kresbu až po lettering.

Hudební píDílna a řádDílna II

(pro děti od 10 do 15 let)

MgA. Jan Mrázek

Berme to tak, že píseň je jako rostlina. Pak je ovšem třeba najít místo, kam ji zasadit! Co se bude dít?

1. PíDění: Po místech, která v sobě mají píseň, a po písničkách, které se hodí pro nějaké místo.
2. Řádění: Každý jak umí – hlasem, pohybem, boucháním, dupáním, hraním na něco, hraním si na něco.
3. ZasaDění: Improvizací dojdeme k hudební a divadelní tvorbě, inspirované konkrétními místy v Sobotce.

O ŠRÁMKOVĚ SOBOTCE

Pořadatelem festivalu Šrámkova Sobotka je město Sobotka prostřednictvím své příspěvkové organizace Městské kulturní středisko.

Spolupořadatelé: EXOD Sobotka, Spolek Šrámkova Sobotka a Studio Šrámkova domu.

Přípravný výbor: Jan Bílek, Lada Blažejová, Vlastimil Čech, Daniela Haasová, Pavlína Havlová, Ivana Lubinová, Marie Sekerová, Jan Smolka, Jan Trč a Irena Vaňková.

Festival se koná za finanční podpory města Sobotky, Ministerstva kultury České republiky, Státního fondu kultury a Královéhradeckého kraje, který festivalu zároveň poskytuje trvalou záštitu. Dále za finanční dar děkujeme Cukrárně U Stašků.

Mediální partneři: Český rozhlas Vltava, A2, Host, Tvar, Místní kultura a Dramox.

Městské kulturní středisko
Pavlína Havlová
tel.: 605 713 857

Dílňy
Lada Blažejová
tel.: 774 139 636

Produkce
Jan Trč
tel.: 603 155 547

Ubytování
Hana Reslová
tel.: 601 360 090

Učitelská exkurzní základna (EXOD)
a Spolek Šrámkova Sobotka
Olga Bičíštová Marie Sekerová
tel.: 737 708 677 tel.: 732 933 246

Festivalové delegátky
Kamila Šourková, Věra Bočková,
Alice Knoblochová a Eliška Nedvěďová
tel.: 776 606 397

Dramaturgii jednotlivých programových linií zajišťují:

Přednášky | Jan Bílek, Vlastimil Čech,
Irena Vaňková

Autorská čtení | Josef Staněk II.

Scénická čtení | Lada Blažejová
(seminář), Jan Trč

Besedy | Vlastimil Čech

Procházký | Jan Bílek, Pavlína Havlová,
Jan Trč

Dětské pořady | Jan Trč

Divadla | Lada Blažejová, Jan Smolka,
Jan Trč

Hudební pořady | Lada Blažejová,
Daniela Haasová, Matěj Vejdělek, Jan
Trč

Poslechové pořady | Petr Gojda

Filmové projekce | Jan Bílek, Pavlína Havlová

Zahájení, zakončení a jarmark tvůrčích dílen | Lada Blažejová, Kristýna Čepková, Adam Hošek, Jan Trč

Výstavy | Lada Blažejová, Pavlína Havlová, Marie Sekerová, Zuzana Štefková, Zdělanci – Přátelé Šolcova statku, z. s.

Grafický design festivalu připravil Vojtěch Rejl. Za sazbu tiskovin děkujeme Pavle Hovorkové, za korektury Hedvice Landové.

Za fotografickou dokumentaci tohoto ročníku děkujeme Haně Pololánikové, za pořízení záznamů z festivalových pořadů Vojtěchu Kynčlovi.

Za správu festivalového webu náleží poděkování Josefu Blažejovi.

Za technickou podporu děkujeme Matěji Vejdělkovi, Ivě Podzimkové a kolektivu Studia Šrámkova domu.

Děkujeme rovněž Magdaléně Šrůtové, Karolíně Kupcové, Haně Reslové, našim delegátkám a mnoha dalším, kteří s přípravou a organizací festivalu pomáhají.

Za programovou kooperaci děkujeme Janu Samšiňákovi, majiteli Šolcova statku.

Za propůjčení prostor soboteckého děkanství děkujeme P. Václavu Novákovi. Za součinnost děkujeme místní základní škole, Mateřskému centru Ťapík, Tělocvičné jednotě Sokol a NIPOS – Národnímu informačnímu a poradenskému středisku pro kulturu.

INFORMACE

Vše nezbytné, co potřebujete ke svému pobytu vědět, se dozvíte ve festivalovém informačním stánku na zahradě Šrámkova domu. Tam vás první festivalovou sobotu a neděli od 9 do 18 hodin naše delegátky zaregistrují. V následujících dnech je zde zastihnete od 14 do 17 hodin. Pokud jste přijeli prostřednictvím učitelské exkurzní základny (EXOD), sídlící ve škole, poskytnou vám informace Olga Bičíštová a Marie Sekerová.

Mimo uvedené časy jsme k dispozici na telefonech (viz výše). Neváhejte se na nás obracet i osobně – poznáte nás podle pořadatelských placek.

Ve městě se snadno vyznáte, ubytování i festivalové prostory jsou v docházkové vzdálenosti. Pro lepší orientaci využijte mapu na konci brožury.

Informace o prodeji vstupenek na placené pořady dostanete na telefonu 493 571 587 nebo v Městském informačním středisku, které bude v době konání festivalu otevřené od 9 do 12 a od 13 do 17 hodin.

Zahrada Šrámkova domu je v době konání festivalu otevřena od 8:30 do 2 hodin, slouží jako prostor pro relaxaci i místo konání programu. V průběhu pořadů buďte prosím ohleduplní k účinkujícím a návštěvníkům. Respektujte provozní řád festivalu a dodržujte platná hygienická nařízení. Upozorňujeme též na zákaz konzumace alkoholu na veřejných prostranstvích městského centra.

Změna programu vyhrazena. Aktuální informace naleznete na informačních tabulích, na webu **sramkovasobotka.cz** či festivalovém Facebooku, Instagramu a Twitteru.

Festivalové stravování zajišťuje hotel Pošta a restaurace Maštal, k občerstvení můžete rovněž využít Vokýnko na zahradě Šrámkova domu.

V průběhu festivalu vychází časopis Raport!, vydává jej Splav!, z. s.

MINISTERSTVO
KULTURY

KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

KONTAKTY

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO

nám. Míru 3

vedoucí Pavlína Havlová

tel.: 493 571 618, tel.: 605 713 857

MĚSTSKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM

nám. Míru 3

kontaktní osoba Karolína Kupcová

tel.: 493 571 587

MĚSTSKÁ KNIHOVNA FRÁNI ŠRÁMKA

nám. Míru 4

vedoucí Bc. Magdaléna Šrůtová

tel.: 493 571 110

OBVODNÍ ODDĚLENÍ POLICIE ČR

Boleslavská 329

tel.: 974 533 731

RAPORT!

šéfredaktor Ondřej Vinš

raport.redakce@gmail.com

ZDRAVOTNÍ STŘEDISKO

Jičínská 300

MUDr. Eliška Macounová (praktická
lékařka)

tel.: 604 816 307

MUDr. Lucie Ježková (praktická lékařka)
tel.: 493 571 689

MUDr. Ivana Jeřábková (praktická
lékařka pro děti a dorost)
tel.: 704 600 070

Stomatologická ordinace není v provozu.

NEMOCNICE JIČÍN

Bolzanova 512

tel.: 493 582 111

Státní fond kultury ČR

Národní informační
a poradenské
středisko

NI
PO S
pro kulturu

 Vltava
Český rozhlas

 Česká televize

tvar

h **host**
literární
měsíčník

A2
kulturní čtrnáctidenník

DRAMOX

**Místní
Kultura** pro kulturu
z regionů

MAPA

- 1 | NÁMĚSTÍ MÍRU
- 2 | ŠRÁMKŮV DŮM, MKS A MIC
- 3 | ZAHRADA ŠRÁMKOVA DOMU
- 4 | MĚSTSKÉ DIVADLO, KNIHOVNA
- 5 | KOSTEL SV. MAŘÍ MAGDALÉNY

- 6 | DĚKANSTVÍ (FARA)
- 7 | ŠOLCŮV STATEK
- 8 | SPOŘITELNA
- 9 | NÁMĚSTÍČKO U SV. ANNY
- 10 | SOKOLOVNA
- 11 | ZÁKLADNÍ ŠKOLA
- 12 | ZDRAVOTNÍ STŘEDISKO
- 13 | MĚSTSKÝ ÚŘAD
- 14 | SKULPTURA DŮM POD PŮLMĚSÍCEM
- 15 | VLAKOVÉ NÁDRAŽÍ
- 16 | DŮM S PEČOVATELSKOU SLUŽBOU
- 17 | HUMPRECHT
- 18 | HŘBITOV
- 19 | RESTAURACE POŠTA
- 20 | RESTAURACE MAŠTAL

tvar

**MĚJTE
VŽDY
DOMA!**

předplatné Tvaru

www.itvar.cz/predplatne

**DO
KAŽDÉ
DOMÁCNOSTI**

Kdo si čte, zlobí!

**Předplatte si kulturní čtrnáctideník A2.
Hledáme kritické čtenářky a čtenáře.**

roční fěrové předplatné: 1471 Kč / 26 čísel
roční předplatné: 999 Kč / 26 čísel roční
elektronické předplatné: 599 Kč / 26 čísel

Předplatné objednávejte na www.advojka.cz
nebo distribuce@advojka.cz

GENIUS LOCI

ŠRÁMKOVA SOBOTKA

Program 66. ročníku
festivalu českého jazyka, řeči a literatury